

KANDIDAT

512

PRØVE

JUS2010 1 Rettsstaten

Emnekode	JUS2010
Vurderingsform	Skriftlig eksamen
Starttid	17.12.2025 09:00
Sluttid	17.12.2025 15:00
Sensurfrist	15.01.2026 23:59
PDF opprettet	20.02.2026 01:10

Seksjon 1

Oppgave	Tittel	Oppgavetype
i	Informasjon	Informasjon eller ressurser
1	Oppgave	Langsvar

1 Oppgave

Analyser dommen HR-2016-2554-P.

Du får tilgang på fire bilag. Det er valgfritt om du vil benytte bilagene. Bilag 1 og bilag 2 får du i fysisk kopi.

Vær oppmerksom på at bilag 3 og bilag 4 er maskinoversatte norske versjoner av bilag 1 og bilag 2, som ikke er offisielle, som kan inneholde feil og som bare skal brukes som språklig hjelp til å forstå bilag 1 og bilag 2.

Bilag 1. Case of Norwegian Confederation of Trade Unions (LO) and Norwegian Transport Workers' Union (NTF) v. Norway. Application no. 45487/17.

Bilag 2. Information Note on the Court's case-law 252. Norwegian Confederation of Trade Unions (LO) and Norwegian Transport Workers' Union (NTF) v. Norway - 45487/17.

Bilag 3. Norsk maskinoversettelse av bilag 1.

Bilag 4. Norsk maskinoversettelse av bilag 2.

Skriv svaret ditt her. Endringer blir lagret automatisk.

Eksamen JUS2010 - Rettsstaten

Domsanalyse av HR-2016-2554-P (*Holship*)

1. Introduksjon

1.1. Innledende bemerkninger

Forholdet mellom nasjonal rett og folkerettslige forpliktelser kommer på spissen i flere tilfeller, spesielt ved spørsmål om motstrid og forrang. HR-2016-2554-P (*Holship*) er en sentral rettsavklarende dom som tar for seg spørsmål om motstrid mellom nasjonal lovgivning og de folkerettslige forpliktelsene som følger av EØS-avtalen og EMK, som Norge er tilsluttet. Innledningsvis må det presiseres at *Holship* ble avsagt i 2016, og følgelig anses som en relativt ny dom. Videre må det vektas at saken ble behandlet av Høyesterett i plenum, som tilsier at dommen reiste sentrale og omfattende rettslige spørsmål. Dommen ble imidlertid avsagt med sterk dissens på 10-7, men avgjørelsen anses fortsatt som prejudikat innenfor EØS-rettens forhold til nasjonal rett, og er videreført i senere Høyesterettsavgjørelser.

1.2. Den videre fremstillingen

Besvarelsen tilsikter å analysere dommen HR-2016-2554-P (*Holship*). I henhold til emnets innhold og dommens bredde, vil hovedvekten i analysen rettes mot de mest sentrale statsrettslige og folkerettslige problemstillingene dommen reiser.

I den videre fremstillingen vil de sentrale vurderingsmomentene behandles separat og kronologisk for ordens skyld, og deretter sees i sammenheng. Innledningsvis vil det redegjøres for sakens faktum og partenes anførsler, i korte trekk (**pkt. 2.1-2.3.**). Deretter vil det overordnede spørsmålet i saken presenteres (**pkt. 1.5**). Videre vil besvarelsens hoveddel analysere de sentrale vurderingsmomentene som Høyesterett tar for seg (**pkt. 3 f.**). For ordens skyld vil det sentrale innholdet i dommens dissens behandles under de relevante vurderingsmomentene, samt avslutningsvis (**pkt. 4**)

2. Innføring i *Holship*-dommen

2.1. Faktum

Saken oppstod i korte trekk som følge av en bestridt boikott. Norsk Transportarbeiderforbund (NFT) varslet Holship Norge AS (Holship) om en kommende boikott som tilsiktet å få Holship til å inngå en tariffavtale tilknyttet en fortrinnsrett til losse- og lastearbeid, jf. dommens avsnitt 1-4. Rettsvirkningen av at Holship tilslutter seg Rammeavtalen, er blant annet at Holship blir underordnet et administrasjonskontor for losse- og lasteoppgaver, som også innebærer en økonomisk kostnad. Som følge av at Holship ikke ønsket å tilslutte seg avtalen, fremsatte NFT en boikottvarsel, jf. avsnittene 12-24. Saken gjelder forhåndsprøving av den konkrete boikotten sin lovlighet.

2.2. Sentrale anførsler

Holship Norge AS har i det vesentlige anført at boikotten NFT initierer er ulovlig, begrunnet i at den er konvensjonsstridig, hovedsakelig i henhold til EØS-rettens forpliktelser. NFT motsetter seg dette, og anfører videre at inngrep i retten til boikott er Grunnlovsstridig og konvensjonsstridig i henhold til EMK.

2.3. Kjernen i saken og den overordnede problemstillingen

Den overordnede problemstillingen i saken er om boikotten er lovlig, og i så fall på hvilket rettslige grunnlag. Kjernen i saken ved Høyesteretts behandling ble følgelig forholdet mellom de ulike rettsgrunnlagene som partene har påberopt, som reiser sentrale prinsipielle spørsmål tilknyttet folkerettens rolle i statsretten.

3. Høyesteretts vurdering

Den videre fremstillingen vil behandle de sentrale folkerettslige og statsrettslige vurderingsmomentene som Høyesterett behandler underveis i saken. For ordens skyld omtales og analyseres vurderingsmomentene adskilt, for deretter å avslutningsvis sees i sammenheng. Hovedfokus vil være på vurderingene Høyesterett tar for seg i den konkrete sak, men analysen vil suppleres med bakgrunnsrett der det er hensiktsmessig for fremstillingen.

3.1. Menneskerettskonvensjonens trinnhøyde

3.1.1. Bakgrunn for vurderingsmomentet

Det første vurderingsmomentet som Høyesterett tar stilling til i dommen, er hvilken rang internasjonale menneskerettskonvensjoner har etter norsk rett, jf. avsnitt 63. Bakgrunnen for vurderingen er hovedsakelig at partene har påberopt Den Europeiske Menneskerettskonvensjonens (EMK) artikkel 11. Staten v/Justis og beredskapsdepartementet har videre anført at Grunnlovens (heretter Grl.) § 92 ikke forstås som en inkorporasjonsbestemmelse, jf. avsnitt 57. Vurderingsmomentet behandles innledningsvis av Høyesterett, da det er avgjørende for den videre konkrete vurderingen.

3.1.2. Bakgrunnsrett som Høyesterett forutsetter ved vurderingen

Vurderingen om menneskerettskonvensjoner sin rang i norsk rett har lenge vært et omdiskutert spørsmål, spesielt innenfor juridisk teori. Bakgrunnen for diskusjonen er hovedsakelig Grl. § 92 sett i lys av menneskerettslovens (heretter mrl.) § 3.

Grl. § 92 ble revidert i 2014, og følgelig er diskusjonen tilknyttet innholdet relativt ny på tidspunktet dommen ble avsagt. Det følger av Grl. § 92 at "Statens myndigheter skal respektere og sikre menneskerettighetene slik de er nedfelt i denne grunnlov og i for Norge bindende traktater om menneskerettigheter". Ordlyden av "slik de er nedfelt i denne grunnlov"

har av noen juridiske teoretikere blitt tolket som en inkorporasjonsbestemmelse, som innebærer at "bindende traktater om menneskerettigheter" får Grunnlovs rang.

Det følger videre av Mrl. § 3 at bestemmelsene i EMK skal "gå foran bestemmelser i annen lovgivning" dersom det foreligger motstrid. En ordlydstro tolkning av bestemmelsen tilsier at menneskeretten i EMK har høyere rang enn ordinære lover.

3.1.3. Den konkrete vurderingen

Ved vurderingen av menneskerettskonvensjoner sin rang starter Høyesterett i ordlyden til mrl. § 3, som redegjort for i pkt. 3.1.2. Høyesterett uttaler først prinsipielt at konvensjoner som er inkorporert ved lov har lovs trinnhøyde, jf. dommens avsnitt 65. Det konkrete spørsmålet er om internasjonale menneskerettskonvensjoner, som eksempelvis EMK, er inkorporert på Grunnlovs trinnhøyde gjennom Grl. § 92, som gjennomgått i pkt. 3.1.2. Høyesterett viser til juridisk teori der spørsmålet har blitt reist, som tydeliggjør behovet for rettsavklaring, jf. avsnitt 67. Det er også verdt å merke at Grl. § 92 ble revidert i 2014. Dommen er som sagt avsagt i 2016, og spørsmålet var følgelig springende på tidspunktet.

Den første rettskilden HR ser på ved vurderingen er uttalelsene fra Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité i Innst. 186 S (2013-2014), jf. avsnitt 68-69. Med henvisninger til uttalelsene understreker HR de legislative hensynene som begrunnet revideringen av Grl. § 92, og presiserer at lovgiver ikke mente å endre rettstilstanden. På bakgrunn av lovforarbeidene treker HR slutningen om at Grl. § 92 *ikke* er en inkorporasjonsbestemmelse, men "må forstås som et pålegg til domstolene og andre myndigheter om å håndheve menneskerettighetene på det nivå de er gjennomført i norsk rett", jf. avsnitt 70.

3.1.4. Vurderings virkning

HR sin vurdering av internasjonale menneskerettskonvensjoners rang har fått en betydelig prejudikatsverdi i nyere tid, og er per dags dato det sentrale utgangspunktet for spørsmål tilknyttet EMK sin rang. Uttalelsen fra Holship har også begrunnet flere teoretikere sin påstand om at EMK har en "semi-konstitusjonell karakter". Til tross for at Holship er avsagt under sterk dissens, er ikke uttalelsen om rang bestridt i dommen. Vurderingen er følgelig av sentral betydning innenfor både statsretten og folkeretten.

3.2. Sola Havn (Rt. 1997 s. 334) som vurderingsmoment

3.2.1. Bakgrunn for vurderingsmomentet

For en vurdering av innholdet i boikottloven § 2 bokstav a, finner HR det hensiktsmessig å se til en tidligere Høyesterettavgjørelse som omfattet et nærliggende spørsmål, dog det ikke var påberopt EØS-rett i den tidligere dommen. Det er også verdt å merke at EØS-avtalen ble gjennomført i norsk rett med virkning fra 1994, og at dommen HR benytter som rettskilde er fra 1997. EØS-retten var følgelig relativt ny på tidspunktet Sola-havn ble avsagt, som påvirker dommens overføringsverdi til Holship-saken.

3.2.2. Den konkrete vurderingen

Ved vurderingen av om boikotten har et rettsstridig formål ser HR til den tidligere dommen Rt. 1997 s. 334, *Sola havn*. *Sola havn* gjaldt spørsmål tilknyttet lovligheten av en boikott som også tilsiktet å oppnå en tariffavtale. I likhet med *Holship*, omhandler også *Sola Havn* boikottloven § 2.

HR ser hovedsakelig på vurderingen av boikottloven § 2 i Sola Havn. Boikottlovens § 2 oppstiller overordnet ulike tilfeller der en boikott anses som rettstridig, hvor det fremgår av bokstav a at en boikott er rettstridig dersom den "har et rettstridig formål" eller at å nå formålet vil "føre til et rettsbrudd". I uttalelsen hentet fra Sola-Havn konkluderer HR at det ikke forelå brudd på boikottlovens § 2 bokstav a, begrunnet i at tariffavtalens fortrinnsrett hadde en "lang tradisjon i havnebyene", jf. *Holship* avsnitt 73 og *Sola Havn* s. 340.

Formålet med boikotten i *Sola Havn* var tilsynelatende lik som i *Holship*. Vurderingen blir imidlertid ikke tillagt noen vesentlig vekt i *Holship*, da det i den foreliggende sak er påberopt strid med EØS-avtalen art. 31, som ikke ble vurdert i *Sola Havn*. Endringen i rettsbildet og den konkrete lovhjemmelen som er påberopt gjør følgelig at den tidligere prejudikatsdommen ikke får betydelig verdi i *Holship* saken.

3.3. EFTA-domstolens rådgivende uttalelse

3.3.1. Bakgrunn for vurderingsmomentet

I *Holship* er det påberopt at boikotten er rettstridig da den utgjør en restriksjon på EØS-avtalens art. 31 sin etableringsrett. Som nevnt under punkt 3.2.2, er en boikott som fører til et rettsbrudd rettstridig etter boikottloven § 2 bokstav a. HR må følgelig vurdere hvor vidt boikotten vil føre til et brudd på EØS-avtalens art. 31.

3.3.2. Relevant bakgrunnsrett

EØS-avtalen er i korte trekk en konvensjon som realiserer samarbeidet mellom EU og EFTA-landene. EØS-retten bygger på et topilarsystem, som innebærer at EU og tilhørende organer befinner seg på den ene siden, og EFTA-landene med tilhørende organer på den andre. EØS-avtalen er leddet som knytter de to pilarene sammen.

EFTA-landene er lovpålagt å overholde EØS-avtalens forpliktelser, og ved motstrid skal EØS-retten ha forrang, jf. EØS-lovens § § 1 og 2. For å sikre at medlemslandene overholder pliktene, er det i samsvar med avtalen opprettet en EFTA-domstol. Domstolen har en rådgivende funksjon, som innebærer at det er mulig å innhente "rådgivende uttalelser om fortolkninger av EØS-avtalen", jf. ODA art. 34 og domstolloven § 51 a. Uttalelsene er imidlertid ikke bindende, noe som er understreket tydelig i tidligere rettspraksis, se eksempelvis Rt. 2000 s. 1811 og Rt. 2013 s. 258 avsnitt 94. Ved at HR innhenter en uttalelse fra EFTA-domstolen tilsikter de å forhindre konvensjonsbrudd på EØS-retten.

3.3.3. Den konkrete vurderingen

EFTA-domstolens rådgivende uttalelse (E-14/15) konkluderer i korte trekk med at boikotten utgjør en restriksjon på EØS-avtalens artikkel 31, jf. avsnitt 75. Som nevnt ovenfor, er EFTA-domstolens rådgivende uttalelse imidlertid ikke bindende, og HR har i tidligere dommer overprøvd uttalelsen. I *Holship* tar HR utgangspunktet i dette prinsippet, og uttaler i avsnitt 76 at medlemsstatene må ta "selvstendig stilling til hvordan EØS-retten skal forstås og anvendes". HR presiserer imidlertid utgangspunktet ytterligere ved vurderingen, og uttaler i avsnitt 77 at EFTA-domstolens rådgivende uttalelse ikke kan fravikes, med mindre "det foreligger gode og tungtveiende grunner for det". HR sin vurdering tar følgelig utgangspunkt i de etablerte prinsippene om vekting av uttalelsene, men oppstiller en tilsynelatende høyere terskel for å fravike dem, enn det som er oppstilt i tidligere dommer.

At EFTA-domstolen anser boikotten som konvensjonsstridig i henhold til EØS-rettens forpliktelser er henholdsvis et svært tungtveiende vurderingsmoment i *Holship*, og bidrar til å underbygge dommens endelige konklusjonen. EFTA-domstolens uttalelse som vurderingsmoment er imidlertid nyansert i dommen, både av førstvoterende sin uttalelse, og dommens dissens.

I avsnitt 78 kommer førstvoterende med en viktig presisering, "Det EFTA-domstolen skal uttale seg om i rådgivende tolkningsuttalelser, er tolkningen av EØS-retten (...). Bevisdømmelse hører under de nasjonale domstolene. Det samme gjelder i utgangspunktet den konkrete subsumsjon, men her går det ikke noe skarpt skille". Uttalelsen til førstvoterende presiserer skillet mellom en *abstrakt* og *konkret* tolkning. EFTA-domstolen skal ikke subsumere, men tolke innholdet i EØS-retten, i utgangspunktet som sådan. Selv om det, som førstvoterende bemerker, ikke nødvendigvis er et like klart skille i praksis, kan det påstås at EFTA-domstolens

tolkningsuttalelser har et mer abstrakt preg. Høyesterett derimot, må tolke EØS-retten konkret, som innebærer en subsumsjon av EØS-retten opp imot den konkrete sakens faktum.

Viktigheten av dette skillet blir også tungt vektet av annenvoterende i dommens dissens. I avsnitt 151 uttaler annenvoterende at selv om EFTA-domstolen foretar en konkret vurdering av Rammeavtalen, så er vurderingen basert på "uriktige oppfatninger om de faktiske forholdene som har betydning for vurderingen av formålet med tariffavtalen". Annenvoterende kommer følgelig til en annen konklusjonen enn både flertallet og EFTA-domstolen, blant annet på bakgrunn av subsumsjonen.

3.4. EØS-konform tolkning i Holship

Ved den overordnede vurderingen av EFTA-domstolens tolkningsuttalelse og dens vekting som rettskilde i saken, fremgår EØS-konform tolkning som et vurderingsmoment gjennom implisitt ratio discerendi. Følgelig er EØS-konform tolkning et nevneverdig moment som gjennomgående underbygger HR sin vurdering, og implisitt styrker HR sin konklusjon.

Prinsippet om EØS-konform tolkning er et direkte utspring fra lojalitetsplikten som er forankret i EØS-avtalens art. 3, og innebærer hovedsakelig at ved tolkning av norsk lov, er domstolene forpliktet til å tolke loven slik at den ikke er i strid med EØS-retten. Denne forståelsen er også lagt til grunne i eksempelvis Rt. 2000 s. 1811 (*Finanger 1*), og har klare koblinger til presumsjonsprinsippet.

I Holship er prinsippet et gjennomgående element ved vurderingen, og kommer spesielt tydelig frem i dommens avsnitt 77, gjennom HR sin vekting av EFTA-domstolens uttalelse.

3.5. Homogenitetsprinsippet i Holship

I likhet med EØS-konform tolkning, er også homogenitetsprinsippet et sentralt utgangspunkt som fremgår gjennom implisitt ratio discerendi i Holship. Homogenitetsprinsippet omhandler i korte trekk at internasjonal rett skal tolkes homogent, i.e., ensartet. I Holship fremgår homogenitetsprinsippet spesielt tydelig i avsnitt 77, der HR, med henvisning til ODA fortalen, uttaler at formålet er å "oppretholde en lik fortolkning og anvendelse av EØS-avtalen og de bestemmelser i Fellesskapets regelverk som i det vesentlige er gjengitt i nevnte avtale, og å nå frem til lik behandling (...)". Uttalelsen synliggjør hvordan homogenitetsprinsippet er et sentralt formål som HR forutsetter ved vurderingen av EØS-retten, og bidrar til å underbygge vektingen som EFTA-domstolens uttalelse får i saken. Homogenitetsprinsippet kommer også tydelig frem senere i dommen der EØS-rettens innhold vurderes konkret opp imot sakens faktum, jf. avsnitt 112.

3.6. Den EØS-rettslige inngrepsvurderingen

3.6.1. Bakgrunnen for vurderingen

I Holship foreligger det spørsmål om motstrid mellom påberopte menneskerettigheter som følger av EMK og Grunnloven om retten til organisasjonsfrihet, og etableringsfriheten som følger av EØS-retten. I avsnitt 85 uttaler førstvoterende at "Mens rettigheter etter EØS-avtalen kan rettferdiggjøre inngrep i grunnlovfestede eller konvensjonsbaserte menneskerettigheter, kan grunnlovfestede eller konvensjonsbaserte menneskerettigheter rettferdiggjøre inngrep i rettigheter etter EØS-avtalen". Uttalelsen tydeliggjør den utfordrende avveiningen som HR står ovenfor i saken, og avveiningen som må gjøres.

Førstvoterende uttaler videre i avsnitt 86 at utgangspunktet for å avgjøre rettsspørsmålet er å foreta en inngrepsvurdering for rettighetene. Ved å foreta en inngrepsvurdering kan HR avveie resultatene opp imot hverandre, fremfor å avveie utstrekningen av de abstrakte rettighetene opp imot hverandre. HR løser følgelig det svært omfattende spørsmålet ved å avveie resultater, fremfor å avveie rettigheter som sådan.

3.6.2. Den konkrete vurderingen

I utgangspunktet skal det ikke gjøres inngrep i rettighetene som følger av EØS-avtalen. Dersom det allikevel gjøres inngrep i EØS-retten, må det foretas en inngrepsvurdering. I utgangspunktet må det først vurderes om det foreligger et inngrep og om det er diskriminerende, deretter om inngrepet har lovhjemmel, og til slutt beror vurderingen på en proporsjonalitetsvurdering. Ved proporsjonalitetsvurderingen skal det vurderes om tiltaket er egnet, nødvendig og forholdsmessig, jf. eksempelvis C-126/15 avsnitt 64. Det er denne vurderingen som HR forutsetter og videre anvender i dommen.

HR vurderer først om det foreligger et inngrep, og delkonkluderer i avsnitt 95 med at det foreligger "en restriksjon på retten til etablering etter EØS-avtalens artikkel 31". Videre vurderer HR om det er "et lovlig inngrep i etableringsretten", jf. avsnitt 96. Ved vurderingen ser HR på om formålet med boikotten er begrunnet i et "tvingende allment hensyn", jf. avsnitt 99-109. Bakgrunnen for vurderingsmomentet er tidligere EØS-rettspraksis, der det fremgår at dersom et inngrep er begrunnet i tvingende allmenne hensyn, er det et tungtveiende moment i favør av at et inngrep er forholdsmessig, jf. eksempelvis Gambelli mfl. avsnitt 48. Følgelig blir vurderingen av sentral betydning for utfallet i HR sin vurdering. Proporsjonalitetsvurderingen til HR kommer spesielt på spissen i avsnittene 117-119. Førstvoterende uttaler at boikotten er "svært inngripende i etableringsretten", jf. avsnitt 118. Uttalelsen kan tilsi at HR ikke anser forholdsmessighetskravet som oppfylt, begrunnet i at inngrepet er proporsjonalt mer inngrepende enn formålet krever. Synspunktet underbygges videre ved at HR uttaler at "de formål fortrinnsretten er ment å beskytte, også (kan) ivaretas på en annen måte", jf. avsnitt 18. En tolkning av uttalelsene tilsier at HR ikke finner tiltaket proporsjonalt, altså ikke egnet, nødvendig eller forholdsmessig. Argumentasjonslinjen videreføres i avsnitt 123, der førstvoterende ytterligere presiserer at hensynene som begrunner rammeavtalen "kan ivaretas på annen måte enn ved en fortrinnsrett til losse- og lastearbeid for en gruppe arbeidstakere".

Avslutningsvis setter HR inngrepsvurderingen opp imot boikottloven § 2 bokstav a, og konkluderer med at boikotten, med hjemmel i EØS-avtalens art. 31, er ulovlig, "fordi den har et rettsstridig formål", jf. avsnitt 125.

3.7. Vurderingen av Grl. § 101 og EMK art. 11

3.7.1. Bakgrunn for HR sin vurdering

HR må også ta stilling til Grl. § 101 og EMK art. 11, da NFT påberoper seg retten til boikott gjennom menneskerettsbestemmelsene sin forankring av retten til organisasjonsfrihet.

3.7.2. Den konkrete vurderingen

Ved den konkrete vurderingen vurderer HR først forholdet mellom Grl. § 101 og EMK art. 11, i henhold til organisasjonsfriheten. HR presiserer deretter i avsnitt 81 at det foreligger adgang til å gjøre inngrep i begge rettsgrunnlagene dersom inngrepet er "hjemlet i lov, er begrunnet i et legitimt formål og er nødvendig i et demokratisk samfunn", jf. avsnitt 82. Høyesterett sine anførte vurderingsmomenter er forankret i forholdsmessighetsvurderingen til EMK, og har klare likhetstrekk med inngrepsvurderingen innenfor EØS-retten. Vurderingsmomentene HR anfører er utarbeidet av EMD praksis, som også begrunner hvorfor HR anvender EMD-praksis ved vurderingen, jf. avsnitt 112.

HR er imidlertid forsiktige med å avgjøre om retten til boikott i det hele tatt er beskyttet av EMK art. 11. Subsidiært konkluderes det på bakgrunn av inngrepsvurderingen til EØS-retten etter art. 31 (se pkt. 3.6 ovenfor), at basert på en avveining mellom inngrepet i EØS i henhold til det mulige inngrepet i EMK, fører ikke anførselene frem i det helhetlige bildet.

4. Sammenslutning og konklusjon

Det overordnede spørsmålet i saken er som nevnt om boikotten er rettsstridig. I likhet med den anvendte dommen, *Sola Havn*, er det nasjonale rettslige grunnlaget for en boikott sin lovlighet regulert av boikottloven § 2, hvor det her er bokstav a som er av relevans. HR sin vurdering av boikotten sin lovlighet blir imidlertid nyansert og problematisert av at de påberopte rettskildene som boikottens formål strider med, er folkerettslige. Følgelig oppstiller saken tungtveiende og omfattende problemstillinger tilknyttet rettskildene sin rang, utstrekning, og forhold seg imellom.

HR sin metode for å besvare rettsspørsmålet innebar å først komme med rettsavklarende uttalelser om generell rang, deretter å abstrakt vurdere lovligheten av inngrep i EØS-rettens art. 31, etterfulgt av en konkret proporsjonalitetsvurdering av inngrepet. Etter utført inngrepsvurdering, avveiet HR resultatet av inngrepsvurderingen opp imot de andre påberopte hensynene, og fant at inngrepsintensiteten var rettsstridig med EØS-retten, og følgelig ikke kunne gis medhold.

Til tross for at saken er avsagt med sterk dissens, har dommen en sentral rettsavklarende verdi. Dommens dissens omfattet imidlertid ikke spørsmålene om rang, om inngrepet utgjør en restriksjon på EØS-avtalens rett til fri etablering, eller de abstrakte vurderingene. Det er imidlertid den konkrete subsumsjonen som dommens dissens omfatter, jf. uttalelsen i avsnitt 197 om at inngrepet "ikke går lengre enn nødvendig". Gitt at det hovedsakelig er den konkrete subsumsjonen som resulterte i dissens, kan de sentrale uttalelsene fra førstvoterende fortsatt tillegges betydelig prejudikatsverdi.

Ord: 3100